

International Science Group

ISG-KONF.COM

IV

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"SCIENCE, PRACTICE AND THEORY"**

**Tokyo, Japan
February 1-4, 2022**

ISBN 978-1-68564-507-6

DOI 10.46299/ISG.2022.I.IV

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan
February 1 – 4, 2022

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The IV International Scientific and Practical Conference «Science, practice and theory», February 1 – 4, 2022, Tokyo, Japan. 593 p.

ISBN - 978-1-68564-507-6

DOI - 10.46299/ISG.2022.I.IV

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Бойко Т.О., Мотузна О.Є. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ GINKGO BILOBA L. В ОЗЕЛЕНЕННІ ХЕРСОНЩИНИ	18
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
2.	Sedak A. SEMIOTIC OF ARCHITECTURE IN MODERN PROFESIONAL WORK AND TRAINING	21
3.	Sedak A. FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF STYLE SYMBOLS IN ARCHITECTURE	26
4.	Гладілін В.М., Сіроштан Т.М., Шудра Н.С., Чуланов П.О. ПОБУДОВА ГЕОДЕЗИЧНИХ МЕРЕЖ НА ОСНОВІ ТЕОРІЇ ТЕОРІЇ НАДІЙНОСТІ	32
5.	Мхаїкл Х. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ «РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД І ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»	35
6.	Шушлякова О.С. ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ РАЙОННОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	40
ART HISTORY		
7.	Turchynyak Y. КУЛЬТУРНО-ЕСТЕТИЧНІ КОНСТАНТИ У ТВОРЧОСТІ МИРОНА ЛЕВИЦЬКОГО 1960-Х–1990-Х РР. МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА МИСТЦЯ У СВІТОВОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	44
8.	Авула А.І. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕРНОВОГО ВІНЦЯ В ІКОНОПИСІ ЛЕВА СКОПА ТА ТЕТЯНИ ДУМАН	51

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

9.	Берлач О.П., Лесик-Бондарук О.О. ТРАДИЦІЙНА НАРОДНА ІГРАШКА – КОД ДУХОВНОСТІ НАЦІЇ	54
10.	Дундяк І.М. ТЕМАТИКА РІЗДВА У ТВОРЧОСТІ О. ЗАЛИВАХИ	57
11.	Кравченко О.О. ІГОР ГАЙДЕНКО – КОМПОЗИТОР І НАУКОВЕЦЬ	60
12.	Семчук Л.Я. ПОЛІХРОМНІ ВИШИВКИ ГУЦУЛЬЩИНИ У КОЛЕКЦІЇ ІРИНИ СВЙОНТЕК: ДО ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ	63
BIOLOGICAL SCIENCES		
13.	Боровик І.І., Дрегваль І.В. ДОСЛІДЖЕННЯ МОРФОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ШИРОКОПАЛОГО РІЧКОВОГО РАКА У ЗАПОРІЗЬКОМУ ВОДОСХОВИЩІ	66
14.	Коцур Н.І., Коцур Д.В. ФІЗІОЛОГО-ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА РИЗИКІВ ЙОГО ПОРУШЕННЯ	68
15.	Обіход Д.С., Безсмертна О.О. СПОНАТННЕ ПОШИРЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНОГО ІНВАЗІЙНОГО ВИДУ ПАВЛОНІЯ ПОВСТИСТА В УМОВАХ МІСТА КИЄВА	75
16.	Риженко Н.О., Буглак О.В., Лаутеншлагер О.І., Бойко О.І. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ВИДОБУВАННЯ ВАПНЯКІВ МАР'ЯНСЬКОГО РОДОВИЩА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	77
CHEMICAL SCIENCES		
17.	Рагімова С., Амиров Ф., Мовлаєв І., Мамедова Г., Мамедов Ш. РАЗДЕЛ-ХИМИЯ ВЛИЯНИЕ СТРУКТУРЫ И СОСТАВА СМЕСИ ИЗОПРЕНА С БУТАДИЕН-НИТРИЛЬНЫМ КАУЧУКОМ НА ПРОЦЕСС СШИВАНИЯ ВУЛКАНИЗАТОВ	80

ECONOMIC SCIENCES		
18.	Rogaleva N. ОЦЕНКА ДЕЛОВОЙ РЕПУТАЦИИ: ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ	89
19.	Vatamaniuk O., Lobova O. DIGITALIZATION OF THE BANKING SYSTEM	94
20.	Ісраєлян Х.Х., Статівка Л.С. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	97
21.	Головач М.С. СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	101
22.	Кривов'язюк І.В., Бойко Н.Р. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ: СУТНІСТЬ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ	106
23.	Макогін З.Я., Науменко В.Д. ЧИННИКИ УСПІХУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕЛІ КИТАЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ КОМЕНТАР	111
24.	Парубець О.М., Садчикова І.В., Кальченко О.М., Тарасенко О.О. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ FİNTEСN-ІНДУСТРІЇ В КРАЇНАХ ЄС	115
25.	Самошкіна І.Д., Ладна О.А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	120
26.	Сороківська О.А., Шрам Н.В. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗОК ІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ	124
27.	Стояненко І.В., Гура М.О. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	128

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

28.	Халіна В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ ПРОЗОРОСТІ	134
GEOGRAPHICAL SCIENCE		
29.	Непша О.В., Дьячкова А.В., Непша О.М. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КАШТАНОВИХ ТА ЛУЧНО- КАШТАНОВИХ ҐРУНТІВ ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	143
GEOLOGICAL SCIENCES		
30.	Imamova T. THERMAL WATERS OF THE CASPIAN LOWLAND	147
LEGAL SCIENCES		
31.	Bezdolny M. ABOUT THE PECULIARITIES, GROUNDS AND GAPS OF LEGISLATION ON ADOPTION BY BODIES (OFFICIALS), AUTHORIZED TO CONSIDER CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSES, DECISION TO EXEMPT FROM ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY WITH INSIGNIFICANT OFFENSES	150
32.	Bondar Valeriia PREVENTING AND COMBATING DOMESTIC VIOLENCE	153
33.	Kuzmenko I., Verbytska O. LAND AS AN OBJECT OF PROPERTY RIGHTS IN UKRAINIAN LAW	156
34.	Бущак Я.Р. СПЕЦИФІКА ВИЗНАЧЕННЯ МОМЕНТУ НАСТАННЯ СМЕРТІ ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ	159
35.	Волинчик С.В., Горобець М.І., Жеребко О.В., Лучко П.А., Полешко О.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ ЙОГО З МІЖНАРОДНИМ ГУМАНІТАРНИМ ПРАВОМ	162
36.	Гусак А.П. СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ, ЩО ПОКЛАДЕНІ НА УПОВНОВАЖЕНІ ОРГАНИ З ПИТАНЬ ПРОБАЦІЇ	165

37.	Кацизний Е.Г. СПАДЩИНА ЗА ЗАКОНОМ	168
38.	Кацизний Е.Г. СПАДЩИНА ЗА ЗАПОВІТОМ	174
39.	Коптєв Д.О. ТЕМА: ДОГОВІР ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ТА ІНШИМИ РЕСУРСАМИ ЧЕРЕЗ ПРИЄДНАНУ МЕРЕЖУ	179
40.	Коптєв Д.О. ТЕМА: ДОГОВІР РОЗДРІБНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ	185
41.	Москалюк В.В., Хімч А.В., Світличний П.В., Літвін Є.П., Карпенко Я. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ.	192
42.	Стрельченко О.Г., Братков С.І., Басс В.О., Капітонова Н.В., Мартиненко Д.Б. ДОКТРИНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНІЙ СВІТОВІЙ АРЕНІ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	195
MANAGEMENT, MARKETING		
43.	Василик Н.М., Остапчук Р.А. ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НАДАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	198
44.	Журавель В.І. КЕРІВНИК-МЕНЕДЖЕР ЯК ФУНДАТОР РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ СИСТЕМИ	202
45.	Куцай Н.С., Бащук І.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	207

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

46.	Плахтеєва В. УДОСКОНАЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	212
47.	Темченко О.В., Савка-Ржематорська О.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ІЗУ ЗЗСО ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	217
48.	Темченко О.В., Сергієнко В.С. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	222
49.	Халахур Ю.Л. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	227
MEDICAL SCIENCES		
50.	Abayomi S.A., Shumna T., Myasoid Y., Kovtunenکو R. SUDDEN INFANT DEATH AND SUDDEN CARDIAC DEATH ARE ACTUAL PROBLEMS OF PEDIATRICS	230
51.	Anthony-Ubani M.C., Shumna T., Sokolovsky S. FEMORAL SHAFT FRACTURES IN PEDIATRICS	232
52.	Antypenko L., Antypenko O. CYCLING TO WORK DURING COVID-19 IN ZAPORIZHZHIA (UKRAINE): PROS /CON, STATISTICAL ANALYSIS OF DISTANCE AND CORRELATION TO SOME HEALTH AND WEATHER PARAMETERS	234
53.	Dmytryshyn Y., Volochiy N. ON THE QUESTION OF EFFECTS VITAMINS AND TRACE ELEMENTS IN THE TREATMENT OF COVID INFECTION	242
54.	Ivanova L., Romanchuk L., Rozhmanova N., Oleniuk Y., Malenka K. PECULIARITIES OF COMORBID COURSE OF CORONAVIRUS INFECTION IN CHILDREN ON THE BACKGROUND OF BRONCHEECTACTIC DISEASE AND TUBINFICATION. CLINICAL CASE	246

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

55.	Koloskova O., Romanchuk L., Brynzyla Y., Bamburiak T., Horlenko M. ANAMNESTIC TANNES AND SOME CLINICAL ASPECTS OF CORONAVIRUS INFECTION IN CHILDREN IN CHERNIVTSI REGION	249
56.	Kostenko V., Barkovska A. IMPROVEMENT OF COMMUNICATION BY PATIENTS WITH DENTOPHOBIA	251
57.	Melnychuk I., Sharaeva M., Kramarova V., Lizogub V. CHANGES IN GUT MICROBIOME IN PATIENTS WITH ATRIAL FIBRILLATION AND ATHEROSCLEROSIS	254
58.	Pankiv I. INTEGRATED TEACHING OF ENDOCRINOLOGY AND REPRODUCTION PREVALENCE OF SUBCLINICAL HYPOTHYROIDISM IN FEMALE POPULATION DURING FIRST TRIMESTER OF PREGNANCY IN AN INTEGRATED MODULAR CURRICULUM	256
59.	Romanchuk L., Koliubakina L., Dotsenko M., Leshchyshyn I., Kulikhovskyi I. CERTAIN CLINICAL ASPECTS OF COVID-19 IN CHILDREN	258
60.	Turaeva Y.S.Q. CHRONIC ABDOMINAL PAIN IN CHILDREN AS A CAUSE OF ABDOMINAL EPILEPSY: A CLINICAL CASE	260
61.	Іващенко О.В., Білошицька О.І., Курділь Н.В., Калашніков А.А., Шейман Б.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ, ВІКОВОЇ ТА МОРФОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ОТРУЄНЬ, ЩО СТАЛИСЯ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ	262
62.	Белікова Ю.О., Галіч В.М., Кузьмінець А.А., Rupal S., Sharun S. ОСОБЛИВОСТІ АМІНОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ СИРОВАТКИ КРОВІ У ПАЦІЄНТІВ З ВИСОКИМ СЕРЦЕВО-СУДИННИМ РИЗИКОМ З РІЗНИМИ ВИДАМИ АРИТМІЙ	267
63.	Вакуленко Л.О., Радюкін Н.О., Бедрило В.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО МАСАЖУ У ЮНАЦЬКОМУ ФУТБОЛІ	272

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

64.	Валецький Ю.М., Гришук Л.А., Валецька Р.О., Неділько І.М., Загорулько В.М. ТУБЕРКУЛЬОЗ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ПАНДЕМІЇ COVID-19	282
65.	Дорошук С.М., Безштанько М., Гайдай О.С. ОСОБЛИВОСТІ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ЖІНОК З ВАГІТНІСТЮ І В ПЕРІОД ЛАКТАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРЕ-ТА ПОСТНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ДИТИНИ	291
66.	Кравчук І.В., Курташ Н.Я., Куса О.М., Нейко О.В. СТАН ІМУННОЇ СИСТЕМИ У ЖІНОК З ПАТОЛОГІЄЮ ШИЙКИ МАТКИ ВІРУСНОГО ГЕНЕЗУ	294
67.	Матвійків Т.І., Герелюк В.І., Нейко Н.В. ВМІСТ С-РЕАКТИВНОГО БІЛКА ТА ТУМОРНЕКРОТИЧНОГО ФАКТОРУ АЛЬФА У БІОЛОГІЧНИХ СЕРЕДОВИЩАХ ПАРОДОНТОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЛЕГЕНЬ СПРИЧИНЕНИМИ COVID-19	296
68.	Примова Г., Юсупова Г. ИЗМЕНЕНИЕ МИНЕРАЛЬНОГО ОБМЕНА КОСТНОЙ ТКАНИ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ САХАРНОМ ДИАБЕТЕ У КРЫС	298
69.	Улукбекова А.О., Баймуханова Д.М., Кисебаев Ж.С., Ерданова Г.С., Капсанова Г.Б. ОБОСНОВАННОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ МЕТОДИКИ ЛФК В СОЧЕТАНИИ С ИННОВАЦИОННЫМИ ТЕХНОЛОГИЯМИ МАССАЖА ПРИ ОСТЕОХОНДРОЗЕ ПОЯСНИЧНОГО ОТДЕЛА ПОЗВОНОЧНИКА	300
PEDAGOGICAL SCIENCES		
70.	Dulatova D. THE USE OF DIGITAL EDUCATION PLATFORMS IN DISTANCE LEARNING	306
71.	Larionoff V. TRANSLATION AS A DRASTIC LEARNING METHOD IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING	309

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

72.	Liashenko L., Solovei N., Byrkun L. READING AUTHENTIC ESP TEXTS AS A MEANS FOR FORMING COMMUNICATIVE COMPETENCE OF BACHELORS OF COMPUTER SPECIALITIES	314
73.	Mukhambedyarova A., Smirnova Y. DEVELOPING ENVIRONMENTAL THINKING AMONG UNIVERSITY STUDENTS: APPROACHES OF GROUP SUPERVISORS	317
74.	Novychenko S. INTERACTIVE LEARNING OF MEDICAL STUDENTS IN THE STUDY OF PHARMACOLOGY	323
75.	Tembikovska N. ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС	326
76.	Uskova L., Koval S., Ihnatyeva O., Dernova T., Riabtseva I. «АНГЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» КРИЗЬ ПРИЗМУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	331
77.	Yarmak T., Didenko K. FUTURE EXPERTS HUMANITARIAN CULTURE FORMATION THEORETICAL BASES IN PROFESSIONAL TRAINING PROCESSES	335
78.	Вишар Є.В., Клеценко Л.В. ПЕДАГОГІЧНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ	338
79.	Довбня С.О., Шелепко Г.В. ІМІДЖ ЗМІСТУ ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-КОНТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	343
80.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	353

81.	Киселиця О.М., Мікул М.М. НАУКОВІ ОСНОВИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА	358
82.	Павленко Т.А. ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ ДО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	364
83.	Полякова Н.В. КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ. РОЗВИТОК НА ЗАНЯТТЯХ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ВИКЛАДАЧІВ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН	370
84.	Пруднікова Л.П., Пруднікова О.І. РОЗВИТОК СИМФОНІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОЦІ АНСАМБЛЮ	375
85.	Піць Б., Чепелюк А. ЗНАЧЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВНЗ	380
86.	Романчук А.І. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	383
87.	Романчук Л.І., Колюбакіна Л.В., Сапіга В.В., Сидоренко І.Г., Харук Л.Л. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК МЕТОД УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ВМІНЬ	386
88.	Сидорчук І.Ю., Шаповал Л.В. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ЛАТИНСЬКИХ БОТАНІЧНИХ БІНОМЕНІВ	388
89.	Суліцький В.В. ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ДО РОБОТИ ІЗ ЗАСУДЖЕНИМИ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	393
90.	Топалова М., Довбня С. ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ – КЛЮЧ ДЛЯ ДИТИНИ ДО ТЕАТРУ: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ	399

91.	Шевчук А. ЗАСАДИ АКСІОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	403
92.	Шкарбан І.В. НАУКОВА ДИСКУСІЯ ЯК МЕТОД ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ (КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД)	405
93.	Юрків У.Я., Клим М.І. СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	409
PHILOLOGICAL SCIENCES		
94.	Filat T. ТЕМА ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ В РАССКАЗЕ ПАНТЕЛЕЙМОНА РОМАНОВА «ГАЙКА»	412
95.	Rudenko N., Voznik O. MACHINE TRANSLATION IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC AND TECHNICAL TRANSLATION	417
96.	Євтушина Т.О., Прокопенко Л.І. ФРАГМЕНТАЦІЯ СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОЇ СТРУКТУРИ ЗАГОЛОВКІВ ГАЗЕТИ «ЧОРНОМОРСЬКІ НОВИНИ»	427
97.	Баденкова В.М. ПОЕТИЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОБРАЗУ «ЖИТТЯ» В ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ Д. КРЕМЕНЯ	432
98.	Варешкина Н.В. ДИАЛОГ КУЛЬТУР И ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	434
99.	Жумабекова У.Ж., Сиргебаева С.Т. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО- КОММУНИКАТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	439
100.	Кравченко Л., Олексин Н. НЕПРОМИНАЛЬНА ПОСТАТЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА- ЕМІГРАНТА МИХАЙЛА ОРЕСТА	443

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

101.	Леміш Н.Є., Алексеева О.М., Матвеева С.А., Торговец М.А. ‘SPECIFICALLY’ VS ‘У ТОМУ ЧИСЛІ’: ФУНКЦІОНУВАННЯ Й КОРЕЛЯЦІЯ	446
102.	Манкевич Ж.Б., Якубович М.С. ОСОБЕННОСТИ ФЕНОМЕНА ИРОНИИ В БРИТАНСКОЙ, РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ЯЗЫКОВЫХ КАРТИНАХ МИРА	450
103.	Панчук Л.В. ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ МОВИ НАУКИ	455
PHILOSOPHICAL SCIENCES		
104.	Ыбрайымқызы Б. ЕРЛІ ЗАЙЫПТЫЛАР АРАСЫНДАҒЫ ИГІЛІК ПЕН КІНӨ ТҮСІНІГІ	458
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
105.	Hubal H. MATHEMATICS IN COMPUTER MODELING	462
106.	Ivanov M. UNIFIED FIELD THEORY FOR ACTION AT ANY DISTANCES	467
107.	Kuzmenko T. G-MONOGENIC MAPPINGS IN A THREE-DIMENSIONAL NONCOMMUTATIVE ALGEBRA	476
108.	Nesterenko A., Nesterenko N., Sakhno V. LIMITING PROCESSES IN THE CREATION OF PROTECTIVE DIFFUSION LAYERS UNDER NON-ISOTHERMAL CONDITIONS	479
109.	Pysklynets U. SEMIEMPIRICAL METHODS FOR CALCULATION OF ENERGY FORMATION VACANCIES IN SEMICONDUCTORS II-VI	489
110.	Соболев В.В., Куливар В.В., Дараган Т.В. ВЛИЯНИЕ СЛАБЫХ ЭЛЕКТРИЧЕСКИХ ПОЛЕЙ НА ФИЗИКО- ХИМИЧЕСКИЕ ПРЕВРАЩЕНИЯ В МИКРОСТРУКТУРЕ ТВЕРДЫХ ТЕЛ	490

POLITICAL SCIENCE		
111.	Kiknadze A. GEORGIA, ARMENIA, AZERBAIJAN - CONTROVERSIAL MONUMENTS OF CULTURAL HERITAGE	499
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
112.	Дубовий С.С., Стріжакова О.Ю., Кириленко К.С. СТИЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ	502
113.	Михайлишин У.Б. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ	505
114.	Пономаренко Л.О. ОСОБИСТІСНА ЗРІЛІСТЬ, ЯК ОСНОВА ЖИТТЄСТІЙКОСТІ	510
115.	Сторожук С.А. ПСИХОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: РОЗВИТОК АРХЕТИПНОГО ПОНЯТТЯ	513
116.	Хміляр О.Ф. ГІДНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ	522
SOCIOLOGICAL SCIENCES		
117.	Сорокіна Л.М., Мачуліна І.І., Богомаз К.Ю. ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА В УКРАЇНІ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ	526
TECHNICAL SCIENCES		
118.	Azimova S.T., Izteliyeva R.A., Mansurov B.A. RESEARCH ON THE SAFETY OF FLOUR CONFECTIONERY PRODUCTS	529
119.	Gusteliev O., Osypov V. IMPLEMENDET TECHNICALSOLUTIONS FOR ROAD SAFETY	533

120.	Moistsrapishvili K. ELECTROMECHANICAL GYROSCOPE-ACCELEROMETER (INVENTION)	536
121.	Nefyodov V., Akmyradova N. IMPROVING THE GOODS ROAD TRANSPORT EFFICIENCY IN THE CITIES	543
122.	Yesaulov S., Babicheva O., Voronov R. ENGINEERING TECHNIQUES FOR THERMAL DIAGNOSTIC MONITORING OF ELECTRIC MOTORS	546
123.	Бунько В., Більський Т., Ануліч О., Ломага В. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ІЗ СЛІДКУЮЧИМ ЕЛЕКТРОПРИВОДОМ ДЛЯ ГЕЛІОУСТАНОВОК	550
124.	Коровяка Є.А., Ігнатів А.О., Расцветаев В.О., Хоменко В.Л., Аскеров І.К. ВИВЧЕННЯ ДЕЯКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ МАШИН УДАРНОЇ ДІЇ В ПРОЦЕСАХ СПОРУДЖЕННЯ СВЕРДЛОВИН	553
125.	Неміріч О.В., Бакун А.О. ВИКОРИСТАННЯ ХАРЧОВОЇ ЕМУЛЬСІЇ В ТЕХНОЛОГІЯХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ	558
126.	Пиріг Я., Оксак С., Ільїн Я., Роман П. ВПЛИВ БІТУМУ МУЛЬТИГРЕЙД НА ВЛАСТИВОСТІ АСФАЛЬТОБЕТОНУ	560
127.	Потапенко М.В., Шаршонь В.Л. ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДІВ ДІАГНОСТУВАННЯ АСИНХРОННИХ ЕЛЕКТРОДВИГУНІВ ЗА ТЕХНІКО- ЕКОНОМІЧНИМИ КРИТЕРІЯМИ	565
128.	Стоянова О.В., Зубкова К.В., Лук'янченко М.І. СУЧАСНИЙ СПОСІБ ВИРОБНИЦТВА ТОМАТНОГО ПОРОШКУ	567
129.	Хабутдінов Р.А., Федоренко І.О. АНАЛІЗ ВПЛИВУ МАРШРУТНИХ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ МІСЬКИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	570

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

130.	Щербаков С.В., Червко О.О. ПРОГРАМНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЕЛЕКТРОДУГОВОЇ НАПЛАВКИ З РЕГЛАМЕНТОВАНИМ РОЗПОДІЛОМ ВЛАСТИВОСТЕЙ	574
TOURISM		
131.	Vasilenko S. TURYSTYKA REJSOWA NA UKRAINIE: POTENCJAŁ I DETERMINANTY ROZWOJU BRANŻY	580
VETERINARY SCIENCES		
132.	Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Джміль В.І., Селих І.П., Єрохіна О.М. КРИПТОСПОРИДІОЗ ТЕЛЯТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ	583
133.	Овчарук В.М., Овчарук Н.П., Огороднійчук С. ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ІНТЕНСИВНОГО ТВАРИННИЦТВА ТА ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ	589

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Михайлишин Уляна Богданівна

Доктор психологічних наук, професор
Завідувач кафедри психології
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Емоційний інтелект упродовж останніх десятиліть став предметом наукового пізнання у психологічній науці і зумовив зростання інтересу вчених до дослідження цього феномену. Причини такої популярності пов'язані як зі спробами оцінити більш цілісно адаптивні здібності індивіда через його вміння емоційно взаємодіяти з іншими, так і з можливостями передбачити успішність поведінки у різних видах соціальної активності.

Специфіка та структура емоційного інтелекту ґрунтовно досліджувалася в роботах зарубіжних учених, таких як: Дж. Гілфорд, Х. Гарднер, Г. Айзенк, П. Селовей, Дж. Мейер, Д.В. Люсін та вітчизняних дослідників: А. Г. Асмолова, Д.Б. Богоявленської, С.В. Бондар.

Спочатку поняття «емоційний інтелект» було пов'язане з соціальним інтелектом. Воно з'явилося саме в контексті розробки проблематики соціального інтелекту такими дослідниками, як Дж. Гілфорд, Х. Гарднер, Г. Айзенк. Передумовою виникнення концепції емоційного інтелекту вважають роботи американського психолога Г. Гарднера, який висунув думку про множинність форм прояву інтелекту [1]. До них належать такі: вербальний, просторовий, кінестетичний, логіко-математичний, музичний, внутрішньоособистісний (спрямований на власні емоції) та міжособистісний (спрямований на емоції інших людей). Те, що Гарднер визначив як міжособистісний інтелект, іншими дослідниками, зокрема Е. Торндайком і Р. Стернбергом, було названо соціальним інтелектом і пов'язувалось із сферою людських взаємин, міжособистісних стосунків, спілкування.

Взаємозв'язок соціального і емоційного інтелекту відображений в різних наукових концепціях, зокрема, Андреєва І.А., Кудрявцева Н.А, Олпорт Г., Стендберг Р. вважають, що емоційний і соціальний інтелект є два різні феномени; Д. Карузо, Мейер Дж., А.И. Савенков, П. Селовей зазначають, що емоційний інтелект можна розглядати як складову соціального інтелекту [2].

У даний час емоційний інтелект розглядається як здатність до розпізнання, розуміння емоцій і управління ними; маються на увазі як власні емоції суб'єкта, так і емоції інших людей (Г.Г. Гарскова, Д.В. Люсін і багато ін.).

Г.Г. Гарскова емоційний інтелект розглядає як здатність розуміти відносини особистості, що репрезентується в емоціях, керуванні емоційною сферою на основі інтелектуального аналізу і синтезу. Емоції відображають ставлення людини до різних сфер життя і до самої себе, а інтелект служить для розуміння цих відносин. Звідси випливає, що емоції можуть бути об'єктом інтелектуальних

операцій. Інтелектуальні операції з емоціями здійснюються на основі вербалізації емоцій, заснованої на їх усвідомленні та диференціюванні. Тому, така здатність є включеною в ухвалення рішень на основі диференційованої оцінки подій, що мають особистісний сенс [3].

За Г.Г. Гарсковою, емоційний інтелект продукує неочевидні способи активності для досягнення цілей і задоволення потреб. Автор уточнює відмінність між абстрактним та практичним інтелектом, які відображають закономірності зовнішнього світу, від емоційного інтелекту, який відображає внутрішній світ особистості. Конкретизується його зв'язок з обробкою емоційної інформації, а саме смисловими значеннями явищ повсякденного життя людини [3].

Д.В. Люсіним пропонується двокомпонентна структура емоційного інтелекту як здатності до розуміння своїх і чужих емоцій, управління ними. Автор вводить поняття внутрішньо-особистісного та міжособистісного емоційного інтелекту [4].

Міжособистісний емоційний інтелект – розуміння емоцій інших людей і управління ними.

Внутрішньо-особистісний емоційний інтелект – розуміння власних емоцій та управління ними.

Оскільки і здатність до розуміння емоцій, і здатність до управління емоціями можуть бути спрямовані на власні емоції і емоції інших людей, на думку Д.В. Люсіна, можна говорити про внутрішньо-особистісний та міжособистісний емоційний інтелект, які хоча й припускають актуалізацію різних когнітивних процесів, але повинні бути взаємопов'язаними [4].

Д.В. Люсін вважає, що здатність до розуміння емоцій і управління ними дуже тісно пов'язана із загальною спрямованістю особистості на емоційну сферу, тобто з інтересом до внутрішнього світу іншої людини (у тому числі і до свого власного), схильністю до психологічного аналізу поведінки, з цінностями, що приписуються емоційним переживанням. В якості факторів, що визначають розвиток емоційного інтелекту, називаються особливості емоційності, когнітивні здібності, уявлення про емоції.

Тому, на думку Д.В. Люсіна, емоційний інтелект являє собою конструкт, що має двоїсту природу. З одного боку, цей конструкт пов'язаний з когнітивними здібностями, а з другого боку – з особистісними характеристиками, які більш-менш прямо впливають на його рівень й індивідуальні особливості [4].

Слід зазначити, що теоретичні підходи до розуміння структури емоційного інтелекту значно різняться серед авторів. Згідно з уявленнями Дж. Мейера, П. Селовея, Д. Карузо, емоції несуть в собі певні значення: «Наприклад, досвід гніву часто вказує на наявність реальної чи уявної несправедливості або блокування пристрасно бажаної мети. Досвід печалі свідчить про присутність реальної, або таким чином сприйманої, втрати. Слід додати, що існує еволюційна основа для значень основних емоцій. Більш того, емоції виникають в передбачуваних патернах, які розвиваються в комплексі з соціальними ситуаціями»[5].

Емоції Дж. Мейер і П. Селовея визначають як упорядковані реакції, що перетинають кордони багатьох психологічних підсистем, включаючи

фізіологічну, когнітивну, мотиваційну, емпіричну (або досвіду). Це адаптивні реакції, що фокусують когнітивну активність і наступні дії. Емоції спрямовують поведінку, виконують сигнальну функцію і мотивують відповідні реакції на певну ситуацію [5].

Дж. Майер та П.Саловей (модель здібностей) виділили чотири компоненти емоційного інтелекту: ідентифікація емоцій – здатність помічати наявність емоцій, ідентифікувати їх, адекватно виражати та розрізняти справжні переживання та їх імітацію; використання емоцій для підвищення ефективності мислення та інтелектуальної діяльності, спрямування уваги на важливі події, уміння стимулювати переживання, що сприяють вирішенню завдань; розуміння емоцій – здатність розуміти взаємозв'язок між емоціями, думками і поведінкою; можливість усвідомити цінність емоцій; причини виникнення емоційних переживань; управління емоціями – здатність до їх контролю, зниження прояву та інтенсивності негативних емоцій, уміння стимулювати прояв позитивних емоційних переживань.

Кожний виділений компонент вміщує в себе когнітивні здібності, спрямовані не тільки на розуміння власної емоційної сфери, але й на розуміння емоцій інших людей.

Специфічний теоретико-методологічний підхід до вивчення емоційного інтелекту розроблено Е. Л. Носенко. Емоційний інтелект розглядається у контексті єдності зовнішнього і внутрішнього щодо детермінації психічного. На думку Е. Л. Носенко, емоційний інтелект як аспект виявлення внутрішнього світу особистості відображає міру розумності ставлення людини до світу, до інших та до себе як суб'єкта життєдіяльності. Йому притаманні внутрішні (диспозиційні) та зовнішні (ті, що виявляються в ознаках перебігу емоційного процесу) компоненти, котрі зумовлюють стресо-захисну та адаптивну функції цієї інтегральної особистісної властивості [6].

Транзактний аналітик К. Стайнер запропонував концепцію «емоційної грамотності». Він пов'язує таку властивість із системою здібностей і життєвих умінь, передусім здатності розуміти власні емоції, слухати інших та співчувати їхнім емоціям, продуктивно висловлювати емоції. Для пояснення суті поняття «емоційна грамотність».

К. Стайнер використовує поняття «емоційний інтелект». Емоційний інтелект має чотири головні складові: самосвідомість, самоконтроль, емпатія та навички відносин. Усвідомлення власних емоцій, управління ними, уміння ставити себе на місце іншого і приймати його почуття, проявляти дружнє ставлення до людей при роботі з ними – це основа кращого розуміння світу, засіб самопізнання, саморозвитку, успішної самореалізації.

Однією з найбільш відомих і визнаних моделей емоційного інтелекту є концепція Р. Варона, який його визначив як всі некогнітивні здібності, знання і компетентність, що дають людині можливість успішно справлятися з різними життєвими ситуаціями. Даним автором встановлено п'ять великих сфер компетентцій, в кожній з яких відзначаються такі специфічні навички, що ведуть до досягнення успіху; пізнання власної особистості (поінформованість про власні емоції, впевненість у собі, самоповага, самореалізація, незалежність);

міжособистісне спілкування (міжособистісні взаємини, соціальна відповідальність, співпереживання), адаптація (рішення проблем, оцінка реальності, пристосування), управління стресовими ситуаціями (стійкість до стресу, імпульсивність, контроль), переважаючий настрій (щастя, оптимізм). Інакше кажучи, дана модель об'єднує знання та навички в емоційній сфері, а також особисті якості (наприклад, адаптивність, оптимізм). Теорія Р. Варона виводить емоційний інтелект з області інтелектуальних здібностей і розглядає швидше як компетентність в сфері емоційних проявів.

На пострадянському просторі ідея єдності афекту і інтелекту також не є новою. Вона знайшла своє відображення у працях Л.С. Виготського, С.Л. Рубінштейна, А. Н. Леонтьєва, А. Р. Лурія, Б.В. Зейгарник, О.К. Тихомірова.

Л.С. Виготський прийшов до висновку про існування динамічної смислової системи, що представляє собою єдність афективних та інтелектуальних процесів. Категорично, але вельми переконливо звучить наступний висновок Виготського: «Хто відірвав мислення з самого початку від афекту, той назавжди закрит собі дорогу до пояснення причин самого мислення, тому що детерміністський аналіз мислення передбачає розтин рухомих мотивів думки, потреб і інтересів, спонукань і тенденцій, які направляють рух думки в ту чи іншу сторону»[7].

Виготський назвав інтелектуальний момент, який вклинюється між переживанням і безпосереднім вчинком, «смысловим переживанням»[7]. У даний час цей термін близький до поняття «емоційний інтелект»

Ідея Л.С. Виготського про взаємозв'язок когнітивних і емоційних процесів отримала розвиток в працях О.М. Леонтьєва, який писав про необхідність розрізняти усвідомлюване об'єктивне значення і його значення для суб'єкта (особистісний сенс). Леонтьєв показав, що мислення має емоційну (афективну) регуляцію.

Схожої позиції дотримувався і С.Л. Рубінштейн: «Емоційність, або афективність, - це завжди лише одна, специфічна сторона процесів, які в дійсності є разом з тим пізнавальними процесами, що відображають - нехай специфічним чином - дійсність. Самі емоції людини представляють собою єдність емоційного та інтелектуального, так само як пізнавальні процеси зазвичай утворюють єдність інтелектуального і емоційного » Будь-яка емоція розглядається вченим як «єдність переживання і пізнання».

У вітчизняній психології показано, що розвиненість змісту значень, які описують емоції, йде за напрямком поступового розширення і ускладнення. О.В. Гордєєвою під розширенням розуміється підвищення інформованості суб'єкта в емоційній сфері, збільшення кількості понять, в яких осмислюються емоції (словника «емоцій»). Ускладнення системи виражається в ускладненні характеру зв'язків між її складовими, наприклад, руйнуванні жорсткого зв'язку між уявленнями про співвідношення тих чи інших емоцій, їх причин, наслідків і т.п.

У контексті дослідження емоційного інтелекту, розпізнавання емоцій може призводити до усвідомлення сенсу переживань і при використанні емоційного знання – до корекції поведінки.

Д.В. Ушаков, кажучи про емоційний інтелект як рефлексивну здатність зазначає, що рефлексія, здійснювана емоційним інтелектом, носить

багаторівневий характер. Рівень первинної рефлексії дозволяє просто усвідомлювати почуття. Над первинною рефлексією вибудовується вторинна, організуюча наступний рівень узагальнення. Природно, у міру збільшення рівня рефлексії роль інтелекту наростає, а емоційності – знижується [8].

Отже, емоційний інтелект є дійсно дуже важливою інтегральною характеристикою особистості, яка реалізується в її здібностях розуміти емоції, узагальнювати їх зміст, виокремлювати емоційний підтекст у міжособистісних відносинах, регулювати емоції таким чином, щоб сприяти за допомогою позитивних емоцій успішній когнітивній пізнавальній діяльності та долати негативні емоції, які заважають спілкуванню чи загрожують досягненню індивідуального успіху.

Список літератури:

1. Юркевич В. С. Проблема емоціонального інтелекта / В. С. Юркевич // Вестник практической психологии образования. – 2005. – № 3 (4). – С. 4-10.
2. Милославська О. В. Особливості взаємозв'язку емоційного інтелекту та соціального інтелекту / Милославська О. В. // Вісник Національного університету оборони України 5 (30) /2012. – С. 240-245.
3. Гарскова Г. Г. Введение понятия «эмоциональный интеллект» в психологическую теорию / Г. Г. Гарскова // Тезисы науч.-практ. конф. «Ананьевские чтения». – СПб. : Изд-во СПб. ун-та, 1999. – С. 26.
4. Люсин Д.В. Структура емоціонального інтелекта и связь его компонентов с индивидуальными особенностями: эмпирический анализ /Д.В. Люсин, О.О. Марютина, А.С. Степанова // Социальный интеллект : теория, измерение, исследования: сб. науч. тр. ; под ред. Д.В. Люсина, Д.В. Ушакова. – М.: ИП РАН, 2004. – № 4. – С. 129 – 140.
5. Mayer, J.D. The intelligence of emotional intelligence / J.D. Mayer, P. Salovey // *Intelligence*. N.Y. – 1993. – P. 433 – 442.
6. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект як соціально значуща інтегральна властивість / Носенко Е. Л. // Психологія і суспільство. 2004. – № 4. – С. 95–109.
7. Выготский, Л.С. Учение об эмоциях / Л.С. Выготский // Собр. соч.: в 6 т. – М.: Педагогика, 1984. – Т. 6. – 432 с.
8. Ушаков Д.В. Социальный и эмоциональный интеллект: сомнения, надежды и перспективы / Д.В. Ушаков // Социальный и эмоциональный интеллект : от процессов к измерениям / под редакцией Д.В. Люсина, Д.В. Ушакова. – М. : Изд-во ИП РАН, 2009. – С. 11–30.